

SARAJEVSKA BERZA – BURZA VRIJEDNOSNIH PAPIRA DD SARAJEVO
ĐOKE MAZALIĆA 4
71000 SARAJEVO
TEL.: (033) 251-460
FAKS: (033) 559-460

OBAVJEŠTENJE VLASNICIMA OBVEZNICA STARE DEVIZNE ŠTEDNJE

Vlada FBiH je 21.10.2009. godine donijela Odluku o emisiji obveznica za izmirenje obaveza po osnovnu verifikovanih računa stare devizne štednje. Registar vrijednosnih papira u FBiH je dana 29.12.2009. godine izvršio registraciju, tako da je od 11. januara 2010. godine ovim obveznicama moguće trgovati na Sarajevskoj berzi – burzi (SASE). Tim povodom je od izuzetne važnosti da su vlasnici obveznica upoznati sa pojmom dužničkih vrijednosnih papira – obveznica i modalitetima njihove prodaje.

Obveznica je dužnički vrijednosni papir koji njegovom vlasniku daje pravo na naplatu glavnice i kamata. U odnosu na vlasničke vrijednosne papire (dionice) obveznice su **sigurniji** vrijednosni papir, budući da je vlasnik obveznice *creditor* emitenta, dok je u slučaju dionica vlasnik dionice *svlasnik* emitenta.

Emitent tj. Federacija Bosne i Hercegovine je *obavezna* vlasniku obveznica, prema utvrđenom otplatnom planu, na datume dospijea *isplaćivati glavnicu* (tj. ukupan iznos stare devizne štednje, bez bilo kakvih odbitaka) jedanput godišnje, kao i kamatu u polugodišnjim intervalima. Godišnja kamatna stopa na obveznice stare devizne štednje od momenta emisije pa do njenog dospijea je 2,5%. , a nominalna vrijednost jedne obveznice je 1 KM.

Dokaz o vlasništvu za obveznice izdaje Registar vrijednosnih papira FBiH, u obliku potvrde koja se dostavlja svim vlasnicima na kućnu adresu.

Emisija obveznica po osnovu verifikovane stare devizne štednje emitovana je u 6 serija – A, B, C, D, E i F. Zavisno od iznosa verifikovane štednje, vlasnici posjeduju obveznice svih ili samo nekih od ovih serija. Serija „A“ je dospjela 31.12.2009. godine, što znači da je vlasnicima ove serije obveznica dug isplaćen.

Vlasnici ostalih serija obveznica sada imaju dvije mogućnosti:

- Mogu ih čuvati do roka dospijea** (serija B dospijea 30.09.2010. godine; serija C: 30.09.2011. godine; serija D: 30.09.2012. godine; serija E: 30.09.2013. godine i zadnja serija F dospijea 30.09.2014. godine), kada će **dobiti 100%** od iznosa svog duga, dok će u međuvremenu na polugodišnjem nivou (31.3. i 30.9.) **naplaćivati kamate**. U ovom slučaju, vlasnik obveznica ne treba poduzimati ništa, nego samo **čekati rok dospijea**.
- Može ih prodati posredstvom brokerskih kuća na tržištu SASE po cijeni koja preovladava na tržištu u trenutku prodaje.

Informacije koje slijede su bitne samo za vlasnike obveznica stare devizne štednje koje žele prodati svoje obveznice na tržištu Sarajevske berze – burze vrijednosnih papira

Kako mogu prodati svoje obveznice na tržištu Sarajevske berze – burze?

Ukoliko se vlasnik obveznica stare devizne štednje odluči za prodaju na Sarajevskoj berzi – burzi, važno je da shvati da *ne postoji institucija koja je obavezna otkupiti te obveznice*. Prodaja će se samo izvršiti u slučaju da postoje investitori koji žele da kupe ove obveznice. Tržište kapitala funkcioniše isključivo na principu ponude i potražnje za vrijednosnim papirima. Druga vrlo bitna činjenica je cijena po kojoj je moguće prodati obveznice. *Cijena se također ne određuje od strane neke institucije, nego odnosom ponude i potražnje na tržištu*. Također je važno napomenuti da prodavci učestvuju u formiranju cijene na tržištu, isto tako kao i kupci. Inače, cijena obveznica se izražava u procentima od nominalne vrijednosti, t.j. pune vrijednosti koju će vlasnik obveznice dobiti na dan dospijea obveznice.

Da li ja kao vlasnik obveznica stare devizne štednje mogu staviti prodajni nalog na 100% vrijednosti obveznice?

Prilikom davanja naloga za prodaju obveznica na Berzi, vlasnik obveznica ima *pravo postaviti cijenu koju on želi*. Međutim, treba imati u vidu jedno od osnovnih načela ekonomije – vremensku vrijednost novca. Ova teorija (vrlo pojednostavljeno) kaže da je svakom novac danas vrijedniji od onoga koji će dobiti za nekoliko godina. Iz tog razloga kupci obveznice sigurno neće biti spremni da kupe obveznice po njihovoj nominalnoj (100%-tnoj) vrijednosti, nego će „zahtijevati“ diskont, ili popust od prodavca za period koji će oni u slučaju kupovine morati sačekati dok ne dobiju puni iznos. Što prodavac postavi nižu cijenu obveznica, to je veća vjerovatnoća da će ih prodati, naravno, uvijek imajući u vidu činjenicu da *može da naplati 100% na dan dospijea* od Federacije Bosne i Hercegovine.

Odlučio sam se prodati svoje obveznice. Koji su moji slijedeći koraci?

Kao prvo treba *da izaberete brokersku kuću* koja će vas zastupati u toj prodaji. U sastavu Sarajevske berze – burze funkcioniše 17 brokerskih kuća (većina njih ima više svojih filijala gdje se također mogu izdati nalozima za prodaju); koju ćete od njih izabrati je na Vama. Prilikom odlaska u brokersku kuću potrebno je sa sobom ponijeti *lična identifikacijska dokumenta* (lična karta ili pasoš) i *potvrdu o vlasništvu nad obveznicama* (ovu potvrdu ste dobili od institucije pod nazivom Registar vrijednosnih papira u FBiH). Pored toga, potrebno je da imate *otvoren bankovni račun* kod neke od banaka u Federaciji, na koji ćete u slučaju prodaje primiti novac za vaše obveznice. Nakon potpisivanja opšteg ugovora o posredovanju sa predstavnikom brokerske kuće, bit će u prilici izdati svoj nalog. Osnovno što Vi morate znati jeste *koliko obveznica želite prodati* (sve ili samo dio) i *po kojoj cijeni*. Na osnovu Vaših želja, broker vam ispunjava nalog i unosi ga u berzanski sistem trgovine. Ukoliko se nalog ispuni, broker će Vas o tome obavijestiti i saopštiti Vam kada možete podići novac na banci.

Šta se dešava sa mojom kamatom ako svoje obveznice prodam između dva termine isplate kamata?

Na Sarajevskoj berzi – burzi se trguje po tzv. čistoj cijeni obveznice, tj. cijeni koja ne uključuje kamate koje su od dana zadnje isplate kamate obračunate na predmetnim obveznicama. Međutim, kupac obveznice je obavezan uplatiti pored čiste cijene obveznica na tržištu i *obračunate kamate* – bez toga, obveznice se *neće prenijeti u njegovu vlasništvo*, za šta se brinu Registar vrijednosnih papira i banke depozitari.

Dodatne informacije vezano za prodaju možete dobiti u svojoj brokerskoj kući:

- ASA Brokers d.o.o. Sarajevo**, Bulevar Meše Selimovića 16, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 774-777, faks: (033) 774-874;
- Auctor BH d.o.o. Mostar**, Hrvatskih Branitelja 8A, 88000 Mostar, tel.: (036) 355-680, faks: (036) 355-689;
- AW Broker d.o.o. Sarajevo**, Džemala Bijedića 144, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 766-666, faks: (033) 766-725;
- Bond Invest d.o.o. Mostar**, Biskupa Čule bb, 88000 Mostar, tel.: (036) 334-140, faks: (036) 316-612;
- eBrokers d.o.o. Sarajevo**, Hiseta 6, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 714-370, faks: (033) 714-371;
- Eurohaus d.o.o. Sarajevo**, Azize Šaćirbegović 16, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 720-900, faks: (033) 720-611;
- Fima International d.o.o. Sarajevo**, Kolodvorska 5, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 710-840, faks: (033) 710-842;
- General Broker d.o.o. Sarajevo**, Vrazova 8, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 565-165, faks: (033) 565-166;
- Hypo Alpe Adria Vrijednosnice d.o.o. Sarajevo**, Trg Solidarnosti 12, 71000 Sarajevo, tel.: (036) 755-735, faks: (036) 755-790;
- Kvantum d.d. Sarajevo**, Zagrebačka 50, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 721-250, faks: (033) 721-251;
- Market Bull d.o.o. Sarajevo**, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 557-915, faks: (033) 557-926;
- NBC d.o.o. Sarajevo**, Krančevićeva 43, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 555-185, faks: (033) 555-186;
- Palisaen d.o.o. Sarajevo**, Zmaja od Bosne 50, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 721-260, faks: (033) 721-261;
- Raiffeisen Brokers d.o.o. Sarajevo**, Zmaja od Bosne b.b., 71000 Sarajevo, tel.: (033) 443-911, faks: (033) 287-649;
- SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo**, Obala Kulina bana 25, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 275-650, faks: (033) 275-651;
- Unibroker d.o.o. Sarajevo**, Branilaca Sarajeva 49, 71000 Sarajevo, tel.: (033) 561-660, faks: (033) 561-661;
- VGT Broker d.d. Visoko**, Alaudin 3, 71300 Visoko, tel.: (0 32) 730-540, faks: (032) 730-541;